

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 12-6/2022 г.

На основание чл. 84, ал. 1 и 2, и чл. 88, ал. 1 от *Закона за опазване на околната среда* (ЗООС), чл. 26, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО), във връзка с чл. 31, ал. 4 от *Закона за биологичното разнообразие* (ЗБР) и чл. 36, ал. 4 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС)

СЪГЛАСУВАМ

Програма ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България - Северна Македония 2021-2027 и Териториална стратегия за интегрирани мерки към нея

Възложител: Дирекция „Управление на териториалното сътрудничество на Министерство на регионалното развитие и благоустройството

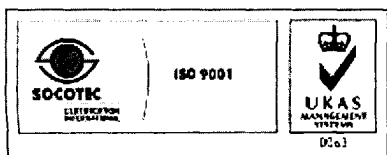
Характеристика на Програма ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България - Северна Македония 2021 – 2027 г. и Териториална стратегия с интегрирани мерки към нея:

ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България и Северна Македония 2021-2027 е програма за трансгранично сътрудничество (ПТГС) между Република България и Република Северна Македония и Териториална стратегия с интегрирани мерки (ТСИМ) към нея, финансирана от Европейския съюз със средства по Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП III). Дирекция „Управление на териториалното сътрудничество на Министерство на регионалното развитие и благоустройството е Национален орган по програмата в България, съгласно Решение № 712 на Министерския съвет от 6 октомври 2020 г.

Съгласно представената информация, географския обхват на програмата е: Република България - 2 NUTS III области: Благоевград и Кюстендил и Република Северна Македония - 3 NUTS III райони: Североизточен, Източен и Югоизточен.

Общата цел на програмата е „Укрепване на териториалното сближаване на трансграничния регион: Република България и Република Северна Македония“. Заложени са следните приоритети, цели специфични цели на ПТГС и ТСИМ:

А. ПТГС 2021-2027 г. между Република България и Република Северна Македония

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

1. Приоритет 1 „По-зелен граничен регион “

Цел на политиката 2: „По-зелен нисковъглероден преход към икономика с нулеви нетни въглеродни емисии и устойчива Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него, превенция на риска и управление и устойчива градска мобилност“.

Специфична цел 1.1.: „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и зелената инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“

Предвидени за подкрепа са следните дейности/инвестиции:

- Инвестиции в изграждане на зелени площи (зелени балкони, зелени стени, зелени покриви, атриум, зелени настилки, зелени паркинги, зелени огради, шумови прегради и др.) на базата на съвместна концепция/стратегии и планове за действие;

- Инвестиции в развитието на зелени площи в градските и крайградските райони, включително подобряване на връзките между зелените площи (триви и улични дървета/хедж, улични насаждения и зелени пояси, зелени и цветни площи и зелени брегове) на базата на съвместна концепция/стратегии и планове за действие;

- Инвестиции в развитието на естествени зелени градски зони (градски паркове, исторически паркове/градини, малки паркове, зелени прилежащи пространства в съседство, институционални зелени пространства, съоръжения за зелени спортове, гора, храсти, изоставени зони с участъци елементи на дива природа) на базата на съвместна концепция/стратегии и планове за действие;

- Инвестиции в развитието на зелени площи за управление на водите (зелени покриви, пропускливи повърхности, създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливните тераси на реките);

- Подкрепа на съвместни стратегии, планове за действие и концепции за разработване на нови инструменти;

- Обмен на решения между съответните заинтересовани страни, съвместни дейности за изграждане на капацитет.

2. Приоритет 2 „По-свързан граничен регион“

Цел на политиката 3: „По-добре свързана Европа чрез подобряване на мобилността“

Специфична цел: „Развитие на климатично устойчива, интелигентна и интермодална, национална, регионална и местна мобилност, включително подобрен достъп до TEN-T и трансгранична мобилност“.

Инвестициите ще бъдат под формата на проект от стратегическо значение за изграждане на нов гранично-пропускателен пункт (ГКПП) между двете партньорски страни.

Предвиден за подкрепа е следния стратегически проект:

- Създаване на нов ГКПП Струмяни – Берово между Република България и Република Северна Македония. Индикативните дейности включени в проекта са: модернизиране на съществуващите и изграждане на нови елементи на комплексната инфраструктура от сгради и инженерни съоръжения за новия ГКПП, рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови пътища и в двете държави и оценки на въздействието върху околна среда и други свързани с проекта оценки, закупуване на специализирано техническо оборудване на базата на информационни и комуникационни технологични решения и обзавеждане.

3. Приоритет 3 „Интегрирано развитие на трансграничния регион“

Цел на политиката 5: „Европа по-близо до гражданите“

Специфична цел: „Постигане на интегрирано териториално развитие с фокус върху конкурентоспособността и развитието на туризма“.

В рамките на Приоритет 3, за прилагане на Цел на политиката 5 „Европа по-близо до гражданите“, е предвидено разработването на ТСИМ, която да адресира мерките (идентифицираните допустими дейности за подкрепа по програмата) по конкретни териториални нужди.

Интегрираният подход за посрещане/адресиране на нуждите и потенциалите на територията в разработваната ТСИМ се проявява в три основни аспекта:

- територия, дефинирана на базата постигане на устойчиви резултати по отношение на общи нужди и потенциали за развитие.

- участие на широк кръг партньори в целия процес на изготвяне, обсъждане, приемане и реализиране на стратегията.

- изведен пакет от взаимосвързани и допълващи се (интегрирани) мерки, на базата на тясна координация на различните публични политики съобразно местните специфики, отговарящ на местните нужди и потенциали за развитие и носещ обща полза за партньорите и региона.

Б. ТСИМ 2021-2027 г. между Република България и Република Северна Македония

ТСИМ определя визията за интегрирано развитие на целевата територия чрез постигане на стратегическа цел, подкрепена от специфични цели и свързани с тях конкретни мерки, както следва:

Стратегическа цел: *„Постигане на интегрирано териториално развитие с акцент върху конкурентоспособността и развитието на туризма“.*

Специфична цел 1.1. *„Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и подобряване на бизнес средата“.*

Специфична цел 1.2.: *„Разработване на атрактивен, целогодишен туристически продукт чрез съвместни интелигентни решения, които гарантират достъп и участие на всички“.*

Списък от индикативни мерки:

1. Съвместни дейности, насочени към подобряване знанията и уменията на малки и средни предприятия (МСП) за работа в по-екологична, по-дигитална и по-конкурентна среда (придобиване на нови знания и умения, включително достъп до външни финанси);

2. Съвместни дейности, насочени към повишаване на производствения капацитет на МСП, с цел превръщането на предприятията в по-екологични, по-дигитални и по-конкурентоспособни (технологична модернизация);

3. Дейности, насочени към изграждане на ефективен процес на разработване на продукти и достигане до нови пазари (маркетинг, предприемачество, интернационализация);

4. Дейности, насочени към разработване на всесезонни, интегрирани и устойчиви туристически продукти, придружени от конкурентни практики за брандиране и маркетинг с цел да се развие потенциалът за трансграничен туризъм чрез увеличаване на икономическите ползи от устойчивото използване на ресурсите му, като се дава приоритет на защитата на околната среда;

5. Дейности, насочени към подобряване на мобилността и свързаността на транспортната и инженерната инфраструктура чрез развитие на системи за алтернативно придвижване чрез развитие на системи за алтернативно придвижване, включително мрежа от велоалеи, „черни“ горски и полски пътища;

6. Инвестиции в туристическа инфраструктура, съоръжения и обекти, включително свързано с тях обучение на персонал за нуждите от развитие на трансграничен устойчив туризъм.

7. Дейности, насочени към разработване и прилагане на съвместни мерки за ограничаване на уязвимостта на услугите в туристическия сектор вследствие на пандемични и епидемични ситуации.

поради следните **мотиви**:

1. ПТГС 2021-2027 г. между Република България и Република Северна Македония и ТСИМ са съобразени с наличните съотносими стратегически документи на национално и европейско ниво.

2. Предвидените дейности по ПТГС и мерки по ТСИМ не влизат в противоречие с цели по опазване на околната среда.

3. Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027, съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ, между Република България и Република Северна Македония и Териториална стратегия за интегрирани мерки интегрират относимите цели по опазване на околната среда на национално и международно ниво и ще допринесат за постигането им. В ПТГС и ТСИМ са интегрирани и са предвидени мерки и дейности, които ще имат пряк и непряк принос към изпълнение на целите от стратегически документи на национално и европейско ниво за ограничаване изменението на климата, адаптация към изменящия се климат, опазване и устойчиво ползване на водите, преход към кръгова икономика, ограничаване и контрол на замърсяването, опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите.

4. Съгласно направените в доклада за екологична оценка анализи, изводи и заключения за очакваните въздействията на програмата и ТСИМ върху околната среда и човешкото здраве по компоненти и фактори, е посочено следното:

4.1. По отношение на „*атмосферния въздух и климата*“ въздействието на стратегическо ниво като цяло ще бъде положително, косвено и пряко в сравнение с въздействието в обхвата на трансграничния район към момента. Незначително отрицателно въздействие с ниска степен, локално, продължително, обратимо, се очаква от целите и приоритетите, свързани с развитие на свързаността (пътната мрежа) и на туризма.

4.1.2. Предвижданията на стратегическо ниво не са свързани със значителни емисии на парникови газове, като повечето цели и приоритети са свързани с ограничаване на тези емисии.

4.1.3. По отношение на адаптацията към изменението на климата, целите и приоритетите не са свързани с повишаване на уязвимостта на климатични изменения, като част от целите и приоритетите са свързани с осигуряването на климатична устойчивост (Приоритет 1 на ПТГС, Специфична цел 1.1. на ТСИМ и др.). Предвижданията не са свързани с въздействие върху хората, активите или природата.

4.1.4. Предвижданията на ПТГС и ТСИМ нямат потенциал за значително отрицателно въздействие, а само за временно локално, обратимо въздействие. Не се предвиждат дейности и мерки, които биха довели до значимо увеличаване на емисиите на парникови газове. Част от дейностите (зелени площи, ресурсна и енергийна ефективност, технологично обновяване на производства, преход към кръгова икономика) са с пряк положителен принос за ограничаване на изменението на климата и адаптация към променящия се климат.

5. По отношение на фактор „*води*“ са направени следните заключения:

Програмата и Стратегията ще доведат до цялостно положително въздействие на регионално, национално и трансгранично ниво, тъй като мнозинството от индикативните дейности и предвидените мерки пряко или косвено допринасят за подобряване на състоянието на повърхностните води, зоните за защита на водите и риска от наводнения, както и като цяло на околната среда.

5.1. Не се очаква въздействие върху подземните води. Дейностите и мерките, включени в ПТГС и ТСИМ нямат потенциал за нарушаване на доброто състояние и добрия екологичен потенциал на водните обекти.

6. По отношение на „*почвите и земите*“ Програмата и Стратегията ще доведат до цялостно положително въздействие на регионално, национално и трансгранично ниво, тъй

като мнозинството от индикативните дейности и предвидените мерки пряко или косвено допринасят за подобряване на състоянието на почвите.

7. За въздействието на стратегията и програмата върху компонент „биоразнообразие“ е посочено, че повечето предвиждания са с неутрално до положително въздействие за биоразнообразието, защитените зони и територии. Потенциал за неблагоприятно въздействие имат предвижданията, свързани с подобряване на мобилността/свързаността и развитието на всесезонни туристически продукти. Степента на въздействие и допустимостта на тези дейности зависи от параметрите на конкретните проекти и ще се оцени при тяхното планиране/проектиране.

8. По отношение на „ландшафт“ е направен извод, че от предвидените мерки и дейности по ПТГС и ТСИМ не се очаква значително засягане на територии с ценен/естествен/природен ландшафт. Въздействието върху ландшафта като цяло ще бъде комплексно положително от мерките за озеленяване – пряко въздействие, енергийна ефективност и кръгова икономика – непряко, квалификация – не предполагат значително засягане на ландшафта, развитието на системи за алтернативно придвижване – непряко.

9. Изцяло положително дългосрочно въздействие се очаква по отношение на „материалните активи“. Проектите на ПТГС и ТСИМ предвиждат реализирането на целеви мерки за подобряване на съществуващата и изграждане на нова съвременна и отговаряща на всички екологични изисквания и стандарти транспортна, комунална, културна и туристическа инфраструктура, както и инвестиране в развитието и изграждане на алтернативни екологични системи и инфраструктура за постигане на един по-зелен, нисковъглероден, конкурентен и свързан регион. Във връзка с изложеното, не се очаква значително отрицателно засягане на територии по отношение на материалните активи, а единствено положително такова.

10. По отношение на „културно-историческото наследство“ - дейностите, които не са свързани със строителство нямат потенциал за значително засягане и негативно въздействие върху обекти на културното наследство. Всяка строителна дейност има потенциала да застраши нерегистрирани до момента археологически културни ценности, и да доведе до нарушаване или разрушаване на археологически обекти. В нормативната уредба и на двете държави са предвидени конкретни действия, които следва да бъдат предприети при откриване на такива обекти, и в тази връзка не се очаква значително отрицателно засягане.

11. По отношение на фактор „шум“ – Реализирането на проекта не предполага увеличаване на шумовото натоварване над допустимите норми и не предполага възникването на здравен риск за населението в района. ПТГС и ТСИМ не се очаква да доведат до задълбочаване на съществуващите проблеми или възникване на нови такива. Предвидените с ПТГС и ТСИМ приоритети и мерки не предполагат риск от допълнително шумово натоварване на населени места.

11.1. Предвидените като допустими дейности/мерки за озеленяване на градските и извънградските зони и подобряване на мобилността и свързаността на транспортната и инженерната инфраструктура чрез развитие на системи за алтернативно придвижване, ще имат положителен ефект за ограничаване на шумовото натоварване и въздействие върху околната среда и населението на региона, включен в обхвата на ПТГС и ТСИМ.

12. За компонент „отпадъци“ е посочено, че: Не се очаква значително засягане на територии от дейности с отпадъци, нито се очаква генериране на значими количества отпадъци при изпълнение на допустимите дейности и мерки, като предвидените като допустими дейности за технологична модернизация и за ефективен процес на разработване на продукти ще допринесат към прехода за кръгова икономика и положително въздействие за намаляване на генерираните количества отпадъци.

13. По отношение на „опасни химични вещества и риска от големи аварии“ - Предвижданията на ПТГС и ТСИМ не са свързани със значително въздействие в резултат

на съхранение и употреба на опасни химични вещества, като допустимите дейности и мерки включени в тях нямат потенциал за увеличаване на риска от възникване на голяма авария в съществуващи предприятия с нисък и висок рисков потенциал в обхвата на трансграничния район.

14. При съобразяване на предвижданията на програмата и стратегията няма основание за предположение за трансгранично въздействие върху други държави.

15. Анализите и оценката на предполагаемото въздействие при изпълнението на ПТГС и ТСИМ налагат идентифицирането на мерки, при прилагането на които ще се осигури предотвратяване, ограничаване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните въздействия върху околната среда и човешкото здраве. Реализирането на ПТГС и ТСИМ не предполага значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, поради което мерки за отразяване в окончателния вариант на ПТГС и ТСИМ не са необходими.

16. На база на информацията в ПТГС и ТСИМ са разгледани следните алтернативи:

16.1. „Нулева алтернатива“ (Алтернатива 1) - при която текущото състояние на околната среда се запазва. Анализът на „нулевата алтернатива“, направен в т. 2.2 на доклада за екологична оценка, показва, че тя е с по-неблагоприятно въздействие от алтернативата за реализиране на програмата и териториалната стратегия към нея.

16.2. Реализиране на ПТГС и ТСИМ (Алтернатива 2). Алтернативата за реализиране на ПТГС и ТСИМ е като цяло с комплексно положително въздействие върху околната среда, в т.ч. върху населението и човешкото здраве, тъй като допустимите дейности и мерки са с преобладаваща екологична насоченост.

17. Извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)* установи, че така представените ПТГС 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ между Република България и Република Северна Македония и ТСИМ са **допустими** при съобразяване на произтичащите от тях планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление,
- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12 от ЗБР и плановете за управлението им.

18. На основание чл. 36, ал. 3 от *Наредбата за ОС*, въз основа на критериите по чл. 16 от същата е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която ПТГС за периода 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ между Република България и Република Северна Македония и ТСИМ **няма вероятност** да окажат значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Natura 2000, поради следните **мотиви**:

18.1. „ПТГС за периода 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ, между Република България и Република Северна Македония и ТСИМ“ се изготвят за обхвата на две области на територията на страната ни, като степента на предвижданията ѝ е ограничена до определяне на приоритети, чрез които да се изпълнят основните специфични цели: Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и зелената инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване, развитие на климатично устойчива, интелигентна и интермодална национална, регионална и местна мобилност, включително подобрен достъп до TEN-T и трансгранична мобилност, насърчаване на интегрираното социално, икономическо и екологично развитие, културното наследство и сигурността в райони, различни от градските, поради което няма вероятност от пряко или

косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитените зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, включително птици, както и върху специфичните им природозащитни цели.

18.2. В Програмата за трансгранично сътрудничество между Република България и Република Северна Македония за периода 2021-2027 г. и ТСИМ са предвидени дейности като: повишаване на квалификацията на работната сила, насърчаване на инвестициите на МСП в иновации, насърчаване на предприемачеството, както и увеличаване на публични и частни инвестиции и укрепване на връзките между науката и бизнеса в подкрепа на трансфера на знания и технологии, развитие на климатично устойчива, интелигентна и интермодална национална, регионална и местна мобилност, включително подобрен достъп до TEN-T и трансгранична мобилност; създаване на зелена инфраструктура, които са насочени предимно към подобряване на качеството на околната среда, които няма да доведат до значителни отрицателни въздействия върху територии от мрежата Natura 2000, при спазване на условията заложиени в настоящия административен акт.

19. При извършване на екологична оценка на стратегията са проведени консултации, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин в доклада за екологична оценка. С писмо вх. № ЕО-17/05.05.2022 г. на МОСВ, предвид изискванията на чл. 23, ал. 1, т. 2 от Наредбата за ЕО възложителят е представил документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересованите органи и лица. Не са получени мотивирани възражения по законосъобразност по време на консултациите.

20. В хода на процедурата по екологична оценка е изискано и съответно е предоставено становище по смисъла на чл. 155, ал. 1, т. 23 от *Закона за водите* (ЗВ) от Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ (БДЗБР), с вх. № ЕО-17/08.07.2021 г. на МОСВ (изх. № П-01-155 (3)/08.07.2021 г. на БДЗБР), съгласно което, ПТГС и ТСИМ между Република България и Република Северна Македония са **допустими** с План за управление на речните басейни на Западнобеломорски район (2016-2021 г.) и План за управление на риска от наводнения на Западнобеломорски район (2016-2021 г.), при условие че се спазват мерките и изискванията на посоченото становище.

21. Министерство на здравеопазването (МЗ), с писмо с вх. № ЕО-17/24.11.2022 г. на МОСВ, счита че ПТГС 2021-2027 г. между Република България и Република Македония, съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ и ТСИМ към нея може да бъде реализирана при спазване условията, включени в настоящия административен акт. В допълнение, е посочено следното:

21.1. В доклада е разгледано текущото състояние на околната среда и актуалното състояние на здравно-демографските показатели. В представената информация също е направена и оценка на здравния риск. Представени са данни и анализи за състоянието на рисковите фактори на околната среда влияещи върху здравето на населението в трансграничния регион.

21.2. В програмата по Приоритет 2 е предвиден проект за създаване на нов ГКПП „Клепало“, чиято основна цел е облекчаване на нарастващия трафик на хора и стоки между двете страни, с което ще се увеличи и безопасността на пътуването и ще допринесе за ограничаване на замърсяването.

21.2. Посочено е, че по отношение на човешкото здраве реализиране на предвижданията на ПТГС и ТСИМ не е свързано с нови, значими източници на емисии и вредности в околната среда, които биха довели до нови или увеличаване на неблагоприятното действие на установените съществуващи рискови фактори в трансграничния район.

21.3. МЗ посочва, че съгласно авторите на доклада реализирането на ПТГС и ТСИМ е като цяло с комплексно положително въздействие върху околната среда, в т.ч. върху населението и човешкото здраве, тъй като допустимите дейности и мерки са с

преобладаваща екологична насоченост. Въпреки това, някои от предвидените дейности са свързани с възможно негативно въздействие, поради което на етапа на реализация и изпълнение на ПТГС и ТСИМ задължително следва да се изпълняват препоръчаните мерки в т. 7 на доклада за екологична оценка, както и всички законови и подзаконови нормативни актове, действащи в двете държави, обвързани с опазването на отделните компоненти на околната среда, вкл. човешкото здраве, модернизиранието на съществуващи и изграждане на нови сградни съоръжения, енергийно ефективни инсталации, рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови пътни връзки, изграждането на зелени площи с цел намаляване на газо-праховите замърсители.

21.4. В доклада са предложени и други адекватни мерки с оглед предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на евентуални неблагоприятни последици, които да бъдат отразени в окончателния вариант на програмата.

22. С Решение I-6/2022 г. от 28.07.2022 г., Междуведомствена комисия (МК) – специализиран състав на Висшия експертен екологичен съвет предлага на министъра на околната среда и водите да издаде становище за съгласуване на ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България и Северна Македония 2021-2027, финансирана от Европейския съюз със средства по Инструмента за предприєдинителна помощ (ИПП III) и Териториална стратегия за интегрирани мерки.

и при следните мерки и условия:

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., между Република България и Република Северна Македония, съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ и Териториална стратегия за интегрирани мерки към нея:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ПТГС 2021-2027 г., между Република България и Република Северна Македония, съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ и ТСИМ към нея, да се одобряват само след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт.

2. За инвестиционните предложения свързани с изграждане на нов ГКПП „Клепало“ (Струмияни - Берово) между Република България и Република Северна Македония и ремонтът и доизграждането на път III-1008 Струмияни - ГКПП „Клепало“ да бъдат подадени уведомления по реда на глава VI от ЗООС и чл.31 от ЗБР. При проектирането на ГКПП „Клепало“ да бъдат предвидени помещения за граничния здравен контрол.

3. Да се спазват и изпълняват „Мерки предвидени за предотвратяване намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на ПТГС и ТСИМ върху околната среда и човешкото здраве“ от т. 7 на доклада за екологична оценка (Приложение № 1)

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на осъществяването на Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., между Република България и Република Северна Македония, съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ и Териториална стратегия за интегрирани мерки към нея:

1. На всеки три години от прилагането на програмата и стратегията възложителят да изготвя доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ПТГС 2021-2027 г., между Република България и Република Северна Македония, съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ и ТСИМ към нея,

включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно компенсиране на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на програмата и стратегията. Изготвените доклади да се представят в Министерство на околната среда и водите за одобряване.

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на програмата и стратегията да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:

№	Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Източник на информация
1.	За мерките и дейностите с инвестиционен характер да се съобразяват относимите цели, насоки и мерки за адаптация към изменението на климата за гарантиране на устойчивостта им	Предвидени мерки за устойчивост в проектните предложения	При одобряване на проектните предложения/ Управляващ орган, Национален орган
		Случаи на нарушаване на обектите, съоръженията или инфраструктурата от екстремни явления – резултат от изменението на климата	След въвеждане в експлоатация/ Бенефициенти
2.	Недопускане на влошаване състоянието на водните тела при изпълнение на проектни предложения с инвестиционен характер в близост до такива обекти, или свързани с ползване/засягане на водни тела	Данни от мониторинг на повърхностни и/или подземни води, в случай че такъв е предписан от компетентните органи за конкретното проектно предложение	По време на строителството и експлоатацията в съответствие с периодичността, определена в плана за собствено мониторинг/ Бенефициенти
3.	Допустимост на проектните предложения с инвестиционен характер спрямо действащите ПУРБ и ПУРН.	Наличие на становище от компетентните органи	Преди започване на реализацията на проекта/ Бенефициенти
4.	Недопускане на замърсяване на водни тела при аварийни ситуации	Предвидени превантивни мерки	По време на изготвяне на проектното предложение/ Бенефициенти
		Брой аварийни ситуации – предприети действия	Периодично/ Бенефициенти

5.	Спазване на приетите режими на управление на защитените зони, в това число ограничаване на вероятността от отрицателно въздействие върху защитените зони и приоритетите на опазване в тях при провеждане на процедурите по чл.31 от ЗБР.	Одобрени инвестиционни проекти на територията на защитени зони, заета площ (дка); Начин на съобразяване на режимите на управление.	Периодично/Бенефициенти
6.	Недопускане на нарушаване/увреждане/унищожаване на защитени растителни и животински видове и природни местообитания, съгласно Приложение № 1, Приложение № 2 и Приложение №3 на ЗБР.	Проведени процедури по ОВОС/ЕО/ОС (когато са приложими) Изпълнение на мерките от крайните актове по ОВОС/ЕО/ОС (когато са предвидени за биологично разнообразие)	Периодично/Бенефициенти
7.	Недопускане на увреждане/нарушаване/разрушаване на културни ценности – археологически обекти при строителство на обекти и инфраструктура	Наличие на съгласувателно становище от компетентен орган	Преди започване на строителните дейности/Бенефициент
		Наличие на компетентно, оправомощено лице по време на строителството	По време на строителството/Бенефициент
8.	Недопускане на превишения на шумовите нива за проекти, които се реализират в/в близост до зони с нормиран шумов режим	Измерени стойности на шум dB(A), сравнени с допустимите норми	Съгласно установена периодичност в план за собствен мониторинг и/или от Решението по ОВОС/Бенефициенти
9.	Повишаване степента на климатична неутралност на местната икономика	Брой обекти, за които е постигната климатична неутралност	След въвеждане в експлоатация/Управляващ орган, бенефициенти

10.	Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика и информационна система за достоверни данни за отпадъци	Брой обекти с въведена мярка за ефективно използване на ресурсите или повторно използване на отпадъци или отпадъчни води; куб.м повторно използвани отпадъци, куб.м повторно използвани отпадъчни води	След въвеждане в експлоатация/Управляващ орган, бенефициенти
-----	---	--	--

3. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Настоящото становище не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконовни нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на възложителя и/или преди изменение на стратегията възложителят, съответно новият възложител трябва да уведоми МОСВ своевременно, съгласно чл. 88, ал. 7 от ЗООС.

Съгласно разпоредбата на чл. 88, ал. 6 от ЗООС, становището губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрена стратегията.

На основание чл. 28 от Наредбата за ЕО възлагам на директорите на РИОСВ – София, РИОСВ – Благоевград, РИОСВ – Смолян и Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ контрола на поставените условия и мерки, в рамките на тяхната компетентност.

На основание чл. 88, ал. 3 от ЗООС, заинтересованите лица могат да обжалват становището пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

МИНИСТЪР:

БОРИСЛАВ САНДОВ

Дата: 29.07.2022г